

Nr 90.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad angående vissa för järnvägsändamål avsedda markområden i Stockholm m. m.; given Stockholms slott den 20 februari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll:

Enligt ett av 1945 års markkommission framlagt förslag till avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad skall kronan mot en köpeskilling av sammanlagt 261 100 kronor från staden förvärva för järnvägsändamål avsedda markområden i Stockholm om ca 5 800 kvm, medan kronan skall till staden mot en köpeskilling av tillhoppa 2 392 550 kronor överlåta för sådant ändamål avsedda men numera obehövlige markområden i staden om ca 351 510 kvm.

Kungl. Maj:t begär riksdagens bemyndigande att godkänna avtalet.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, fråga om avtal mellan kronan och Stockholms stad angående vissa för järnvägsändamål avsedda markområden i Stockholm m. m. och anför därvid följande.

Genom beslut den 26 januari 1945 förklarade Kungl. Maj:t Sig vilja medverka vid tillsättande av en för staten och Stockholms stad gemensam kommission med uppgift att i enlighet med angivna riktlinjer utföra undersökningar och föra förhandlingar rörande mellan staten och staden föreliggande markfrågor samt att inkomma med de förslag, till vilka undersökningarna och förhandlingarna kunde föranleda. Till kommissionens ordförande förordnade Kungl. Maj:t överståthållaren T. Nothin. Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande utsåg departementschefen till representanter för staten generaldirektörerna H. Malmberg och H. Leo, ledamoten av riksdagens första kammare, godsägaren A. Heiding samt ledamoten av riksdagens andra kammare, redaktören K. Ward. Av Stockholms stadskollegium utsågos till stadens delegerade vid förhandlingarna borgarråden Z. Höglund, H. Sandberg, Y. Larsson och H. Göransson. Sedermera har i stadens representation skett viss ändring.

Kommissionen har antagit namnet 1945 års markkommission. Av de förslag, kommissionen hitintills framlagt, ha tidigare avtalsförslag angående upplåtelse av Bromma flygplats till kronan och av Ladugårdsgårde till Stockholms stad (propositionen 1946: 378) samt angående vissa markfrågor i Stockholm (propositionen 1947: 62) underställts riksdagens prövning.

Markkommissionens förslag till avtal m. m.

Med skrivelse den 31 juli 1947 har 1945 års markkommission överlämnat ett förslag till avtal mellan kronan och Stockholms stad angående vissa för järnvägsändamål avsedda markområden i Stockholm m. m. Vid förslaget ha fogats en promemoria till belysning av dess innebörd samt vissa tillhörande kartor.

Avtalsförslaget torde såsom bilaga få fogas till dagens statsrådsprotokoll.

I sin skrivelse anför markkommissionen, att det vid dess inventering av mellan kronan och Stockholms stad föreliggande markfrågor befunnits bl. a., att å ena sidan kronan behövde av staden förvärva vissa markområden för statens järnvägars behov samt å andra sidan från stadens sida förelågo önske-

mål om förvärv av åtskilliga områden, vilka varit avsedda för järnvägsändamål men numera icke tjänade något dylikt ändamål. Kommissionen har upptagit förhandlingar i dessa frågor, av vilka vissa alltjämt äro under utredning, bl. a. för stadsplaneregleringar, medan i övriga frågor enighet nåtts om förslag till uppgörelse. Då de frågor, i vilka överenskommelse sålunda träffats, enligt kommissionens mening icke äro beroende av övriga nu berörda mellanhavanden mellan kronan och staden utan kunna lösas särskilt för sig, har kommissionen ansett sig böra utarbета och framlägga förslag till avtal därom.

Till belysande av markavtalets innehåll kan följande sammanställning tjäna till ledning.

Mark, som kronan förvärfvar från staden:

	Areal kvm, ca	å-pris kr.	Summa kr.
1. <i>Område vid Karlbergssjön norr om S:t Eriksbron</i>	1 100	175: —	192 500
2. <i>Kilformigt område av Torsgatan</i>	400	150: —	60 000
3. <i>Område vid Älvsjö station</i>	4 300	2: —	8 600
Summa	5 800	—	261 100

Mark, som kronan överlåter till staden:

1. <i>Områden vid Älvsjö station:</i>			
område A (för trafikändamål)	1 380	—	—
område B: SJ:s bangårdsområde	430	(30: —)	} 17 550
gatemark, ej utlagd till gata	465	(10: —)	
gatemark, utlagd till gata	1 235	—	—
2. <i>Liljeholmens förutvarande stationshus med omgivande mark</i>			
	1 800	—	325 000
3. <i>Markområden på Årstaslättan</i>			
	346 200	(5: 92)	2 050 000
Summa	351 510	—	2 392 550

Stockholms stadsfullmäktige ha den 18 december 1947 godkänt avtalsförslaget. Beslutet har vunnit laga kraft.

Motivering till avtalsförslaget.

Område om ca 1100 kvm vid Karlbergssjön norr om S:t Eriksbron.

Kommissionen anför härom följande.

Järnvägsstyrelsen har meddelat, att för järnvägsändamål — anläggning av ytterligare två spår å bansträckan Stockholm C—Hagalund — behöfve reserveras viss staden tillhörig mark vid Karlbergssjön norr om S:t Eriksbron. Sedan stadens representanter i kommissionen förklarar, att hinder icke mötte mot förhandlingar om överlåtelse av det åsyftade området å kronan, har kommissionen låtit värdera detsamma, varvid områdets värde uppskattats till 175 kronor per kvm. Området är å en avtalsförslaget bifogad kartbilaga Pl. I inramat med heldragen svart kantlinje. Dess areal uppgår till ca 1 100 kvm.

Kommissionen föreslår, att området överlåtes å kronan efter ett pris av 175 kronor för kvm.

Då området f. n. utgör del av tomterna nr 12 och nr 14 i kvarteret Porslinsbruket, föreslås att staden förbinder sig medverka till sådan ändring av stadsplanen att marken upphör att vara kvartersmark.

Kilformigt område om ca 400 kvm av Torsgatan.

Kommissionen yttrar härom följande.

Enligt § 14 i avtal mellan kronan och staden rörande vissa markfrågor i Stockholm (1940 års markavtal) överlät kronan till staden med äganderätt bl. a. ett område om ca 640 kvm, beläget utmed Torsgatan i Stockholm. Stadens förvärv motiverades av att området ansågs erforderligt för kommunala trafikändamål. Området har sedermera intagits i stadsplan såsom gatumark, ingående i Torsgatan.

Stadens representanter i markkommissionen ha meddelat, att staden numera syntes kunna avstå från en del om ca 400 kvm av förenämnda område. I anledning härav och då den mark, som staden skulle kunna avstå, är belägen utmed Centralstationens bangårdsområde har kommissionen inhämtat yttrande i frågan från järnvägsstyrelsen. Styrelsen har meddelat, att området om ca 400 kvm icke vore direkt erforderligt för järnvägsändamål samt att styrelsen emellertid med hänsyn till områdets belägenhet ansåge, att det samma borde återförvävas av kronan.

Markkommissionen har låtit värdera området. Värderingsmännen ha framhållit, att ifrågavarande mark i 1940 års markavtal åsatts ett värde av 150 kronor per kvm, samt förklarat sig anse marken nu böra åsättas samma värde, vilket för ca 400 kvm motsvarar omkring 60 000 kronor.

Kommissionen föreslår, att området om ca 400 kvm överlåtes å kronan efter ett pris av 150 kronor per kvm.

Staden föreslås åtaga sig att medverka till sådan ändring av stadsplanen att marken upphör att vara gatumark.

Område om ca 4 300 kvm vid Älvsjö station.

Kommissionen anför härom följande.

Järnvägsstyrelsen har meddelat, att styrelsen för att möjliggöra framtida anläggning av en rangerbangård söder om Årstaviken behövde förvärva ett staden tillhörigt område om ca 4 300 kvm vid Älvsjö station. Området finnes närmare angivet å en vid avtalsförslaget fogad kartbilaga Pl. III, där det samma inramats med heldragen svart kantlinje.

Vid värdering, som kommissionen låtit företaga, har området åsatts ett värde av 2 kronor per kvm. Området ingår icke i fastställd stadsplan.

Kommissionen föreslår, att området överlåtes å kronan efter ett pris av 2 kronor per kvm.

Områden om tillhoppa ca 3 510 kvm vid Älvsjö station.

Kommissionen anför härutinnan följande.

I skrivelse den 18 april 1945 till kommissionen har järnvägsstyrelsen meddelat, att under styrelsens förvaltning funnes bl. a. vissa närmare angivna markområden vid Älvsjö station, vilka icke direkt tjänade något järnvägsändamål. Sedan kommissionen upptagit förhandlingar om dessa markom-

råden, har enighet uppnåtts om att till staden böra överlåtas de båda områden, som å en avtalsförslaget vidfogad kartbilaga Pl. IV inramats med streckade svarta kantlinjer och betecknats med bokstäverna A och B.

Vid en av kommissionen föranstaltad värdering har området A om ca 1 380 kvm värderats till 6 kronor per kvm. Vad angår området B om ca 2 130 kvm har en del om ca 430 kvm, belägen utmed Johan Skyttes väg, värderats till 30 kronor per kvm, medan återstoden, ca 1 700 kvm, åsatts ett värde av 10 kronor per kvm. Mot de sålunda uppskattade värdena i och för sig har kommissionen icke funnit anledning till erinran. Emellertid förekomma vissa andra omständigheter, som ansetts böra inverka på priset vid eventuell överlåtelse. Härom må följande framhållas.

Båda de med A och B betecknade områdena utgöra delar av mark, som statens järnvägar år 1911 exproprierade från Älvsjö fideikommiss för användning till utvidgning av bangården vid Älvsjö. Genom denna bangårdsutvidgning avstängdes en förutvarande vägövergång vid Älvsjö, varför statens järnvägar nödgades i stället anordna en ny vägförbindelse med ungefär samma läge som den nuvarande, till en början ordnad såsom vägövergång i bangårdens plan. Genom 1923 års bangårdsavtal (§ 8, 3 mom.) överenskommo kronan och staden att, därest den dåvarande vägen över Älvsjö bangård framdeles anlades i vägport under statsbanespåren, kostnaden för vägporten under såväl dåvarande som framtida spår skulle bestridas till hälften av kronan och till hälften av staden, dock att, om vägporten vid dylik omläggning på stadens begäran erhöle större bredd än 15 meter, staden skulle ensam bestrida den del av kostnaden, som föranleddes av vägbreddens ökning till mera än 15 meter. Vägporten anlades sedermera år 1925 med en bredd av 15 meter. Samtidigt sänktes och ordnades tillfarterna till vägporten på nuvarande sätt. — Vägen har ansetts vara enskild väg.

Området A, som icke ingår i fastställd stadsplan, har i sin helhet sedan länge använts för trafikändamål. Järnvägsstyrelsen har med hänsyn härtill icke ansett sig böra påyrka någon ersättning för detta område därest det överlåtes å staden.

Vad beträffar det med B betecknade området så tillhör förenämnda del om ca 430 kvm statens järnvägars bangårdsområde. Praktiskt taget hela återstoden utgör enligt en den 22 april 1921 fastställd stadsplan gatumark i Älvsjövägen. Järnvägsstyrelsen har erinrat, att all denna återstående mark emellertid icke nyttjas såsom gata. Det har synts styrelsen skäligt, att den såsom gata nyttjade delen överlåtes till staden utan ersättning, medan ersättning borde utgå för övrig del. En inom stadens förvaltning verkställd utredning har givit vid handen, att den mark, för vilken ersättning i enlighet härmed skulle utgå, i areal innehåller ca 465 kvm.

Markkommissionen föreslår, att de båda områdena överlåtas å staden.

I likhet med järnvägsstyrelsen anser kommissionen, att ersättning bör erläggas endast för den mark, som icke nyttjas till gata. Enligt kommissionens förslag komma därför vissa områden att överlåtas å staden utan ersättning. Vid sådant förhållande och då ersättning skall utgå blott för mindre områden med jämförelsevis lågt markvärde, har kommissionen ansett lämpligast fixera en bestämd köpeskillning. På grund härav och med tillämpning av värderingsmännens uppskattning av markvärdet föreslås köpeskillningen till 17 550 kronor.

Invid området B är beläget ett mindre, triangelformigt område, å kartbilagan Pl. IV utmärkt med prickning, vilket område förtjänar särskild uppmärksamhet. Enligt vad järnvägsstyrelsen uppgivit ingår detta prickade område i mark, som statens järnvägar år 1911 fått exproprieras, och området skulle i enlighet härmed tillhöra kronan. Emellertid har staden genom kon-

trakt den 28 juli och den 1 september 1920 förvärvat detta område av ett enskilt företag. Området har i vederbörlig ordning avstyckats under beteckningen Älvsjö gatuområde nr 3, varefter staden erhållit lagfart å området. Denna oklarhet i äganderättsförhållandena torde nu böra undanröjas. Det prickade området begagnas såsom gata och borde därför, om det tillhörde kronan, enligt kommissionens mening i förevarande fall avstås till staden utan ersättning. Frågan torde enklast kunna lösas på det sättet att kronan erkänner stadens äganderätt till området och förklarar sig icke för egen del hava några anspråk på äganderätt till detsamma.

Liljeholmens förutvarande stationshus med omgivande mark.

Kommissionen yttrar härom följande.

Sedan järnvägsstyrelsen meddelat, att Liljeholmens förutvarande stationshus med viss omgivande mark, vilket allt tillhör kronan och förvaltas av styrelsen, numera icke direkt tjänade något järnvägsändamål, ha stadens representanter i markkommissionen meddelat, att staden vore intresserad av förhandlingar om förvärv åt staden av stationshuset jämte viss omgivande mark. Vid förhandlingar, som med anledning härav upptagits, har nåtts enighet om förslag att staden skall förvärva markområdet ävensom den å området uppförda byggnaden, Liljeholmens förutvarande stationshus.

Stationshuset uppfördes åren 1910—1911 och tillbyggdes 1939 med en mindre terrassbyggnad. Huvudbyggnaden är uppförd i tegel och rymmer två våningar jämte delvis inredd vind samt i anslutning till källaren en terrassvåning åt bangården. Byggnaden anses vara i väl underhållet skick. Det markområde, som skulle överlätas å staden, innehåller i areal ca 1 800 kvm. Marken är icke stadsplanelagd.

Vid värdering, som markkommissionen låtit företaga, har området med därå befintlig bebyggelse åsatts ett värde av 325 000 kronor. Enligt kommissionens mening bör vid överlåtelse köpeskillingen sättas till sistnämnda belopp.

Från järnvägsstyrelsens sida har uttalats önskemål att med överlåtelsen skulle förknippas såsom villkor dels att statens järnvägar tillförsäkrades in-tecknad rätt att tills vidare uppehålla vägförbindelse över området från en befintlig gångbro över bangården till Södertäljevägen, dels ock att statens järnvägar finge mot skäligen ersättning och med ett års ömsesidig uppsägning förhyra nödiga lokaler under stationsterrassen. Från stadens sida har häremot icke förekommit annan erinran än att kronans rätt till vägförbindelse syntes vara tillräckligt säkrad genom stadens avtalsenliga förpliktelse utan in-teckning. En in-teckning av rättigheten skulle vara för staden oläglig, bl. a. emedan staden därigenom skulle hindras att upplåta den förvärvade marken med tomträtt.

Kommissionen har för sin del ansett kronan kunna undvara in-tecknings-skydd för rätten till vägförbindelse därest staden förbinder sig att svara för att rätten bevaras vid eventuell försäljning eller upplåtelse av marken. — För rätten till vägförbindelse bör icke utgå någon ersättning. Lokalerna under stationsterrassen, vilka ha en golvyta om ca 51 kvm, ha enligt värderingsmännens beräkningar ett hyresvärde av 700 kronor för år, vilket belopp torde böra erläggas i hyra till staden därest överlåtelse sker. Kommissionen förutsätter att, sedan förevarande avtalsförslag godkänts, särskild överenskommelse i enlighet med det anförda träffas mellan järnvägsstyrelsen och staden.

Utrymmena i stationshuset äro, med undantag för nyssnämnda lokaler om ca 51 kvm, av järnvägsstyrelsen uthyrda mot årliga hyror å tillhoppa 19 409

kronor, s. k. värmertillegg ej inräknat. Hyresavtalen föreslås övertagna av staden.

Markområden på Årstaslätten.

Kommissionen anför härom.

Kronan äger på den s. k. Årstaslätten — ett öppet, obebyggt fält i Stockholms södra del, söder om Sockenvägen och väster om Huddingevägen — två markområden med ett yttinnehåll av ca 202 500 kvm och ca 143 700 kvm eller således tillhoppa ca 346 200 kvm. De båda områdena förvaltas av järnvägsstyrelsen. Styrelsen har meddelat markkommissionen, att områdena, vilka varit avsedda för järnvägsändamål enligt äldre förslag, numera emellertid icke erfordras för detta ändamål. Stadens representanter i kommissionen ha med anledning härav hemställt om förhandlingar i syfte att områdena skulle förvärfvas av staden. Områdena ligga icke under stadsplan.

Kommissionen har låtit värdera områdena. Utgångspunkten för värderingen har varit, att markens värde främst bestämdes av den nettoinkomst, som skulle kunna erhållas vid markens exploatering för bostadsbebyggelse. Värderingsmännen ha ansett, att en exploatering av de båda områdena för detta ändamål borde kunna giva en nettoinkomst, vars nuvärde utgjorde 2 050 000 kronor. Detta motsvarar ett genomsnittligt markvärde av ca 6 kronor per kvm.

Kommissionen har funnit sig böra godtaga denna värdering, och föreslår, att de båda markområdena överlåtas å staden för ett pris av 2 050 000 kronor.

I avtalets 7 § avhandlas tiden för tillträde av den med avtalet avsedda egendomen. Då i samtliga fall områdenas exakta omfattning och areal skola bestämmas genom sedvanliga förrättningar för områdenas avskiljande, har kommissionen föreslagit, att tillträde i varje särskilt fall skall ske först då vederbörande område blivit i laga ordning avskilt.

Köpeskillingsens erläggande föreslås i § 8 skola i varje särskilt fall ske å tillträdesdagen. Kommissionen har framhållit, att avskiljande då skall ha skett, varigenom också tillförlitligt underlag för köpeskillingsens beräkning föreligger i de tre fall, i vilka priset i avtalet angivits efter kvm markyta.

Avtalets §§ 9—11 innehålla vissa i avtal av förevarande slag vanliga föreskrifter.

Slutligen föreslås i § 12 ett stadgande av innebörd, att förslaget skall vara förfallet om detsamma icke antagits av båda kontrahenterna före den 1 juli 1948.

Yttranden.

Över 1945 års markkommissions förslag till avtal ha yttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, järnvägsstyrelsen och byggnadsstyrelsen. Remissmyndigheterna ha icke haft något att erinra mot förslaget.

Riksräkenskapsverket har beträffande bokföringsåtgärder i anledning av avtalets fullgörande anfört följande.

Eftersom köpeskillingen för egendom, som kontrahent enligt avtalsförslaget förvärvar, i varje särskilt fall skall erläggas å tillträdesdagen, blir varje

transaktion enligt avtalet i redovisningshänseende en särskild affär. Likvid som inflyter till staten för till staden försåld mark bör vid sådant förhållande tillföras investeringsstaten för statens järnvägar, inkomstposten övriga kapitalmedel. Likvid som staten har att erlægga för av staden förvärvad mark torde kunna täckas ur statens järnvägars markförvärvsfond, vars behållning numera är upptagen såsom reservation i kapitalbudgeten för statens järnvägar.

Departementschefen.

Enligt 1945 års markkommissions föreliggande förslag till avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad förvärvar kronan för statens järnvägars behov mark, som dels är belägen vid Karlbergssjön norr om S:t Eriksbron och vid Älvsjö station och dels ingår i Torsgatan. Den sammanlagda arealen utgör ca 5 800 kvm och köpeskillingen härför tillhoppa 261 100 kronor. Till Stockholms stad överlåter kronan mark, som tidigare avsetts för järnvägsändamål men numera bedömes vara obehövlig för sådant ändamål. Härvid åsyftas vissa områden vid Älvsjö station, Liljeholmens förutvarande stationshus med omgivande mark och vissa markområden på Årstaslättan. Av den sammanlagda arealen för den enligt avtalsförslaget till staden överlåtna marken, ca 351 510 kvm, hänförs ca 346 200 kvm till områdena på Årstaslättan. Köpeskillingen för de till staden överlåtna områdena utgör sammanlagt 2 392 550 kronor. Av detta belopp belöpa 325 000 kronor på Liljeholmens stationshus med omgivande mark och 2 050 000 kronor på markområdena på Årstaslättan. Staden har således enligt avtalsförslaget att till kronan utgiva skillnaden mellan 2 392 550 kronor och 261 100 kronor eller 2 131 450 kronor. Då köpeskillning i vissa fall bestämts efter visst belopp per kvm, kan emellertid viss jämkning erfordras i det belopp, som staden skall erlægga till kronan. Avtalsförslaget, som för att bli gällande skall godkännas av parterna före den 1 juli 1948, har godkänts av Stockholms stadsfullmäktige den 18 december 1947.

Från remissmyndigheternas sida har någon invändning mot avtalsförslaget ej rests.

Jag har icke funnit anledning till erinran mot markkommissionens förslag. Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att för kronans del före den 1 juli 1948 godkänna avtalsförslaget.

De bokföringsföreskrifter, som riksräkenskapsverket i sitt yttrande förordat, anser jag böra biträda. Likvid, som inflyter för till staden försåld mark, bör således tillföras investeringsstaten för statens järnvägar, inkomstposten övriga kapitalmedel, medan likvid, som kronan skall erlægga för från staden förvärvad mark, torde kunna täckas ur statens järnvägars markförvärvsfond.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att å kronans vägnar godkänna föreliggande förslag till avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan

samt Stockholms stad angående vissa för järnvägsändamål avsedda markområden i Stockholm m. m.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Salomonson.

Förslag

till

**avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad
angående vissa för järnvägsändamål avsedda mark-
områden i Stockholm m. m.**

§ 1.

Staden överlåter till kronan mot en köpeskilling av 175 kronor per kvadratmeter äganderätten till det å bifogade kartbilaga, märkt Pl. I, med heldragen svart kantlinje inramade området om ca 1 100 kvm vid Karlbergs-sjön norr om S:t Eriksbron i Stockholm, utgörande del av tomterna nr 12 och 14 i kvarteret Porslinsbruket.

Staden förbinder sig att medverka till sådan ändring av stadsplanen eller annan åtgärd att området kan avskiljas och begagnas för järnvägsändamål.

§ 2.

Staden överlåter till kronan mot en köpeskilling av 150 kronor per kvadratmeter äganderätten till det å bifogade kartbilaga, märkt Pl. II, med heldragen svart kantlinje inramade området om ca 400 kvm, utgörande del av f. d. stadsägan nr 557 i Stockholm, numera överförd till bih. C, rummet för Torsgatan litt. aåj.

Staden förbinder sig att medverka till sådan ändring av stadsplanen att området upphör att vara gatumark.

§ 3.

Staden överlåter till kronan mot en köpeskilling av 2 kronor per kvadratmeter äganderätten till det å bifogade kartbilaga, märkt Pl. III, med heldragen svart kantlinje inramade området om ca 4 300 kvm vid Älvsjö station i Stockholm, utgörande del av stadsägområdet nr 105 av stadsägan nr 103 + 104 + 105 + 106 + 107 + 108 + 109 + 110 + 111 + 112 + 113 + 6470 + 6656 å Brännkyrka.

§ 4.

Kronan överlåter till staden mot en köpeskilling av 17 550 kronor äganderätten till två å bifogade kartbilaga, märkt Pl. IV, med streckade svarta kantlinjer inramade markområden i närheten av Älvsjö station, utgörande delar av stadsägan nr 1 i Stockholm och betecknade det ena A och det andra B samt innehållande i areal, det förra ca 1 380 kvm och det senare ca 2 130 kvm.

Kronan förklarar sig avstå från alla anspråk på äganderätt till det å kartan Pl. IV med prickning angivna, triangelformiga området.

§ 5.

Kronan överlåter till staden mot en köpeskilling av 325 000 kronor äganderätten till det å bifogade kartbilaga, märkt Pl. V, med streckad svart kantlinje inramade markområdet om ca 1 800 kvm, utgörande del av stadsägan nr 1 i Stockholm, med därå uppförd byggnad (Liljeholmens förutvarande stationshus).

Kronan tillförsäkras *dels* rätt att över det överlåtna området utan ersättning till staden uppehålla vägförbindelse från befintlig gångbro över bangården till Södertäljevägen, *dels ock* rätt att mot en ersättning till staden av 700 kronor för år och med ett års ömsesidig uppsägning få förhyra de av kronan för järnvägsstyrelsens räkning nu nyttjade lokalerna om ca 51 kvm i stationshusets källarvåning.

Skulle staden i sin ordning försälja eller upplåta ifrågavarande mark, svarar staden för att kronans i nästföregående stycke förbehållna rätt till gångväg säkras i förhållande till ny ägare eller nyttjanderättshavare.

Staden övertager fr. o. m. den nedan i § 7 bestämda tillträdesdagen kronans rättigheter och skyldigheter på grund av bestående hyresavtal rörande utrymmen inom stationshuset.

§ 6.

Kronan överlåter till staden mot en köpeskilling av 2 050 000 kronor äganderätten till de å bifogade kartbilaga, märkt Pl. VI, med streckade svarta kantlinjer inramade markområdena på Årstaslätten i Stockholm, vilka områden utgöra delar av stadsägan nr 1 och innehålla i areal tillhopa ca 346 200 kvm.

§ 7.

Tillträde av egendom, som kontrahent enligt detta avtal förvärvat, skall i varje särskilt fall ske å första dagen i tredje kalendermånaden efter det vederbörande område blivit i laga ordning avskilt.

§ 8.

Köpeskilling för egendom, som kontrahent enligt detta avtal förvärvat, skall i varje särskilt fall erläggas å tillträdesdagen.

§ 9.

Vardera kontrahenten garanterar, att av honom överlåten egendom icke beväras av inteckning och ej heller, utom beträffande det ovan i § 5 omnämnda stationshuset, av nyttjanderätt till förmån för tredje man.

§ 10.

Onera och utskylder för överlåten egendom gäldas, i den mån de belöpa på tiden före tillträdesdag av säljaren och i den mån de belöpa på tiden därefter av förvärvaren.

§ 11.

Vardera kontrahenten skall, så snart avtalet blivit mellan kontrahenterna bindande samt avstyckningar i vederbörlig ordning fastställt, äga att med stöd enbart av detta avtal och således utan att någon ytterligare handling av medkontrahenten utfärdas, söka och erhålla lagfart å egendom, som kontrahenten genom detta avtal förvärvat.

Så snart avtalet blivit mellan kontrahenterna bindande skola dessa, var till annan, avlämna den närmare specifikation å överlåten egendom, som för lagfarts vinnande må vara erforderlig, ävensom lagfarts- eller äganderättsbevis, gravationsbevis samt gällande mätningshandlingar rörande sådan egendom, allt i den mån dylika bevis eller handlingar innehavas av vederbörande.

Efter det avtalet blivit bindande åligger det vardera kontrahenten att snarast möjligt till vederbörande myndighet ingiva ansökningar om sådana mätningsförrättningar rörande genom detta avtal å kontrahenten överlåten egendom, som erfordras för erhållande av lagfart å densamma.

Vardera kontrahenten skall själv vidkännas alla kostnader för lagfart å av honom förvärvad egendom samt för lagfarten erforderliga mätningsförrättningar.

§ 12.

Har, sedan endera kontrahenten för sin del godkänt avtalet, den andre icke före den 1 juli 1948 antagit detsamma, skall den förstnämndes godkännande icke vidare vara för honom bindande.